

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
Інженерно-будівельний інститут

кафедра технології будівельного виробництва

кафедра залізобетонних конструкцій та транспортних споруд

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Освітня–наукова «Промислове та цивільне будівництво»	
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS (180 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Менейлюк Олександр Іванович, д.т.н., професор кафедри технології будівельного виробництва, meneilyk@gmail.com

Чернева Олена Станіславівна, к.т.н., доцент кафедри залізобетонних конструкцій та транспортних споруд spring.cherneva@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ОТРИМУЮТЬ ТЕОРЕТИЧНІ НАВИКИ ПІДГОТОВКИ ДО ВЕДЕННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ, ОТРИМУЮТЬ ЗАГАЛЬНІ ЗНАННЯ З ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ПОБУДОВИ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ, ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, АНАЛІЗУ ТА ОБРОБКИ**

РЕЗУЛЬТАТИВ ЕКСПЕРИМЕНТИВ, ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ДОСЛІДЖЕННЯХ СУЧАСНОЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ, ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У БУДІВНИЦТВО.

Наприклад: вміння складати план-проспект магістерської роботи, ознайомлення з структурою винаходу та оформлення заявки на патент, теорією скороченого планування, експериментально-статистичного моделювання, вміння планувати та проводити дослідження будівельних конструкцій будівель та споруд з використанням теорії моделювання, сучасних програмних комплексів та з використанням прогресивного обладнання; вміння обробляти та аналізувати результати експериментів.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: технологія будівельного виробництва, будівельні конструкції, архітектура будівель та споруд, будівельна техніка, вища математика, прикладна математика, теоретична механіка, опір матеріалів, будівельна механіка, будівельне матеріалознавство, статистика.

Програмні результати навчання: знати:

- загальні питання наукових досліджень;
- методи та способи досліджень будівельних рішень;
- основні положення методики наукових досліджень та моделювання – як одного із методів експериментальних досліджень, а також основні напрямки наукової діяльності вчених та фахівців академії.
- правила оформлення результатів патентних досліджень наукової роботи, статті, кваліфікаційної роботи магістра.
- основи теорії моделювання;
- способи використання сучасних програмних комплексів в процесі наукових досліджень;
- методи проведення натурних експериментів будівель та споруд;
- способи обробки отриманих даних методами математичної статистики.
-

володіти:

- знати особливості методології, методів та методик наукових досліджень.
- знати сучасні матеріали та розрахунки міцності, інструменти, механізми які мають бути використані для виконання будівельних операцій.

- методами виявлення найбільш ефективних будівельних рішень для застосування на конкретному об'єкті.
- навичками планування і організації експерименту та обробки експериментальних даних.

вміти:

- використовуючи основні положення наукових досліджень та отримані знання, визначати тему досліджень;
- розробити теоретичну математичну модель будівельного рішення;
- провести числовий експеримент на ЕОМ;
- виконати обробку та аналіз результатів експерименту;
- впроваджувати наукові дослідження;
- самостійно підготувати мультимедійну презентацію, наукову доповідь, виступ на конференції та статтю; роботу на студентський конкурс, то що.
- моделювати процес наукових досліджень, використовувати сучасну обчислювальну техніку та програмні комплекси в експериментальних дослідженнях;
- розробляти методику та проводити натурний і числовий експеримент будівельних конструкцій та споруд, обробляти отримані експериментальні дані;
- проводити аналіз та синтез отриманих результатів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	індивідуальні	самостійна
1.	Основні поняття. Вибір напрямку випускної магістерської роботи. Форми виконання магістерської роботи. План - проспект випускної магістерської роботи. Оформлення блок-схеми досліджень.	2	2		6
2.	. Класифікація винаходів, патентний пошук, методика складання заявки на патент. Методика роботи над публікаціями в спеціалізованих виданнях наукових праць. Підготовка доповіді у вигляді мультимедійної презентації. Вибір теми виходячи з її актуальності. Основні вимоги до оформлення та структури кваліфікаційної роботи магістра	2	2		6
3.	Формулювання мети і завдань досліджень, об'єкта і предмета досліджень. Складання розгорнутого плану роботи. Складання блок схеми досліджень. Формулювання методів, можливої наукової новизни і практичного значення результатів досліджень.	2	2		6
4.	Основи педагогіки	4	2		6

5.	Структура формули винаходу. Приклади складання опису винаходу. Складання заявки на патент	2	2		6
6.	Складання доповіді та мультимедійної презентації кваліфікаційної роботи . Оформлення бібліографічних записів	2	2		6
7.	Вибір методики і методології наукових досліджень. Вибір ефективного рішення на основі багатокритеріального аналізу	2	2		6
8.	Експериментально-статистичне (ЕС) моделювання в дослідженнях конструктивно-технологічних факторів	2	2		6
9.	Особливості натурних експериментів. Експериментально-статистичне (ЕС) моделювання в дослідженнях організаційно-технологічних факторів	2	2		6
10.	Чисельний експеримент з використанням програмних комплексів УП MS Progekt, Primavera Progekt Menegment та інші) в поєднанні з програмою Comrex.	2	2		6
11.	Вибір показників, факторів і рівнів варіювання досліджень за обраною темою Патентний пошук за темою досліджень Розгляд та обговорення прикладів натурних випробувань в науководослідних роботах	2	2		6
12.	Складання плану-проспекту випускної магістерської роботи. Вибір ефективного рішення на основі багатокритеріального аналізу. Складання плану експерименту	2	2		6
13.	Наукові дослідження. Історія розвитку. Етапи розвитку наукових досліджень у будівництві.	2	2		6
14.	Науковий та інформаційний пошук. Модель та моделювання. Структура експерименту. Планування експерименту. Симплексний метод планування експериментів Моделі прямої та непрямої аналогії. Модель та моделювання в будівництві	2	2		6
15.	Застосування ЕОМ при моделюванні конструкцій. Застосування ЕОМ при оптимальному проектуванні конструкцій. Застосування ЕОМ у імовірнісно-статистичних методах дослідження	2	2		6
16.	Виконання контрольної роботи		2		26
	Всього	32	32		116

З дисципліни «**Методологія та методика наукових досліджень**» передбачено виконання контрольної роботи.

Контрольна робота з курсу складається з завдання до кожної контрольної роботи індивідуально в залежності від тематики блоку дисципліни і теми випускної магістерської роботи. Відповіді на заняттях передбачають вирішення окремих задач і здійснюються на основі вивчення матеріалів підручників, методичних вказівок та інформаційних джерел. При виконанні завдань обов'язковим є представлення висновків щодо результатів.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни

Критерії оцінювання та засоби діагностики

4.1. Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «залік» за навчальною дисципліною складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Контрольна робота	1	15	30
Лабораторні роботи (виконання та захист)	4	15	30
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести), або	2	30	40
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1		
Разом		60	100

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» для студентів освітнього рівня «магістр» за науковою програмою спеціальності 192 – «Будівництво та цивільна інженерія», спеціалізація - «Промислове і цивільне будівництво». Менейлюк О.І., Дмитрієва Н.В. Одеса, 2018 – 64с. (Електронна бібліотека кафедри).
2. Навчальний посібник для виконання випускної магістерської роботи для студентів освітнього рівня «магістр» за професійною програмою спеціальності 192 – «Будівництво та цивільна інженерія», спеціалізація - «Промислове і цивільне будівництво». Менейлюк О.І., Галушко В.О., Никифоров О.Л., Черепашук Л.А. Одеса, 2018 – 130 с.
3. ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення.
4. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. - Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. - 208 с.
5. Коломічук Г.П., Варич Г.С., Дехтярь О.А. Основи наукових досліджень : навч. Посібник/ Одеса, ОДАБА, 2014. – 160 с.
6. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. — 2-е изд., стер. — К.: О-во "Знания", КОО, 2001. — 113 с.

7. Автоматичне оформлення джерел по ВАК України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурса: <http://vak.in.ua>.
8. Менайлюк А. И. Оптимизация организационно-технологических решений реконструкции высотных инженерных сооружений / А. И. Менайлюк, М. Н. Ершов, А. Л. Никифоров, И. А. Менайлюк. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 332 с.
9. Сучасні технології в будівництві: підручник/ Менайлюк О.І., Дорофеев В.С., Лукашенко Л.Е., Олейник Н.В., Москаленко В.І., Петровський А.Ф., Соха В.Г. під редакцією Менайлюка О.І. – К.: Освіта України, 2010. – 550с.
10. Инновации в строительстве и реконструкции: монография/ Менайлюк А.И., Дубельт Т.А. – Киев. ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2018 г. – 652 с.
11. "Патентознавство та авторське право", Кузнецов Ю.М. – К.: 2004. -428с.
12. Воробйова О.К. Основи наукових досліджень. Завдання та навчально-методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт з дисципліни /О.К. Воробйова. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. – 30 с.
13. Методичні вказівки з проведення патентних досліджень при виконанні науково-дослідних робіт студентами, магістрами та аспірантами.: Менайлюк О.І. Одеса, 2012. – 46 с. (Електронна бібліотека кафедри)
14. Научно-справочное пособие "Право интеллектуальной собственности", Дахно И.И. – К.: 2004.- 221 с.
15. Вознесенский В.А., Ляшенко Т.В., Огарков Б.Л. Численные методы решения строительно-технологических задач на ЭВМ. – К., Высшая школа, 1989. – 328с.
16. Чернева О.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник – О.: ОДАБА, 2010. – 82 с.
17. Чернева О.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій – О.: ОДАБА, 2017. – 89 с.
18. Чернева О.С. Методичні вказівки до розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Організація експериментальних досліджень» (для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітнього рівня «Магістр» за науковою програмою підготовки, Одеса, ОДАБА, 2019. – 35 с.
19. Лучко Й.Й., Коваль П.М., Дем'ян М.Л. Методи дослідження та випробування будівельних матеріалів і конструкцій. – Львів: Каменяр, 2001. – 436с. Допоміжні джерела інформації
20. Попадинець В.І. Про планування та визначення екстремальних результатів багатофакторного експерименту на базі раціональної кількості дослідів. – Інститут проблем математичних машин і систем НАН України, Київ, Україна. 2015. – №4. – С. 65.
21. Радченко С.Г. Использование эвристики в планировании эксперимента и регрессионном анализе. - Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт», 2015. – №3. – С. 87-92.
22. Відеоматеріали для лабораторних робіт.

Допоміжні джерела інформації

1. Репозитарій бібліотеки ОДАБА – <http://liber.ogasa.org.ua/>
2. Одесская национальная научная библиотека <http://www.odnb.odessa.ua/>
3. Государственная научно-техническая библиотека Украины <http://gntb.gov.ua/>
4. Национальная библиотека Украины им. В. И. Вернадского <http://www.nbu.gov.ua/>
5. Портал "Vak.in.ua" [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурса: <http://vak.in.ua>.
6. Украинский институт промышленной собственности - УКРПатент <http://www.uipv.org/>
7. Интернет-репозиторії книг <http://www.twirpx.com/>
8. Журнал "Інтелектуальна власність в Україні». -К.: 2015-2018рр.
9. Европейское патентной ведомство (<http://ru.espacenet.com/>)
10. Всемирная организация интеллектуальной собственности <http://www.wipo.int/>
11. Кузнецов, И.Н. Научное исследование: методика проведения и оформление /И.Н.Кузнецов. – М.: издательско-торговая корпорация Дашков и К⁰, 2004. – 432 с.
12. Методология научной и инженерной деятельности: метод. указания /сост. В.М. Иванцов. – Красноярск: ГУЦМиЗ, 2005. – 64 с.
13. Демченко, И.И. Основы научных исследований: учеб. пособие / Демченко И.И., Ковалёв В.А. – Красноярск: ИПЦ КГТУ, 2003. –171с.